

ประเทศไทย: หยุตการคูกคามและข่มขู่ทนายความสิทธิมนุษยชน: ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ทันทิ

รัฐบาลไทยต้องหยุดการคูกคามและข่มขู่ทนายความสิทธิมนุษยชน: ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ทันทิ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (ไอซีเจ) กล่าววันนี้

ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ทนายความของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ได้ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่นักศึกษา 14 คนที่ถูกจับเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2558 ภายหลังจากการประท้วงอย่างสงบเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยและการยุติการปกครองโดยทหาร ตั้งแต่นั้นมาตำรวจได้ข่มขู่ศิริกาญจน์ เจริญศิริว่าจะดำเนินคดี และได้กล่าวอย่างเปิดเผยว่ากำลังพิจารณาว่าจะตั้งข้อหากับเธอและได้ไปที่บ้านและสอบถามครอบครัวของเธอ

“รัฐบาลไทยต้องหยุดการคูกคามและข่มขู่ทนายความสิทธิมนุษยชน ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ทันทิ” แมท พอลลาร์ด หัวหน้าศูนย์ความเป็นอิสระสำหรับผู้พิพากษาและทนายความที่เจนีวาของไอซีเจกล่าว “คดีซึ่งลูกความของเธอถูกกล่าวหาว่าเป็นการละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยอย่างชัดเจน และไม่สามารถเป็นจุดเริ่มต้นที่ขอบด้วยกฎหมายอันจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินคดีกับเธอสำหรับการต่อสู้ปกป้องสิทธิของนักศึกษาเหล่านั้นได้”

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ไอซีเจได้พบกับเจ้าหน้าที่ของผู้อำนวยการพิเศษเรื่องความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและทนายความและเรื่องสถานการณ์นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่นครเจนีวาเพื่อที่จะนำเสนอกรณีของ ศิริกาญจน์ เจริญศิริ เข้าสู่การพิจารณาของเจ้าหน้าที่เหล่านั้น

“ไอซีเจได้กล่าวเตือนหลายครั้งสำหรับกรณีสถานการณ์ของหลักประชาธิปไตยและหลักนิติธรรมของไทยที่ลดต่ำลงตลอดมา” พอลลาร์ดกล่าวเพิ่มเติม “การกระทำของตำรวจที่มุ่งเป้าไปยังนักศึกษาที่ชุมนุมอย่างสงบ โดยการดำเนินคดีในศาลทหาร และการมุ่งเป้าต่อไปยังทนายความที่ปกป้องสิทธิของนักศึกษาเป็นการเน้นย้ำถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการฟื้นฟูการเคารพสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย”

ภูมิหลัง

นักศึกษา 14 คนถูกจับกุมในตอนเย็นของวันที่ 26 มิถุนายน 2558 และถูกควบคุมตัวมาที่สถานีตำรวจและศาลทหารกรุงเทพ เพื่อการพิจารณาฝากขัง โดยมีการดำเนินการจนถึงเวลาเที่ยงคืน

นักศึกษาเหล่านั้นถูกตั้งข้อหาว่าละเมิดคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 3/2558 (ที่ห้ามการชุมนุมทางการเมืองมากกว่า 5 คน) และความผิดประเภทก่อความไม่สงบภายใต้มาตรา 116 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่มีโทษจำคุกสูงสุด 7 ปี

ในขณะที่นักศึกษาถูกพิจารณาฝากขัง ศิริกาญจน์ เจริญศิริ และนายความอีกสามคน ขับรถไปที่ศาลทหารกรุงเทพเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่นักศึกษา

ภายหลังการพิจารณาและหลังเที่ยงคืนของวันที่ 27 มิถุนายน 2558 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ขออนุญาต ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ในการค้นรถเพื่อยึดโทรศัพท์ของนักศึกษาโดยไม่มีหมายค้น เธอไม่ยินยอมต่อการค้นที่ไม่มีหมาย โดยต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยึดรถเธอไว้ โดยในรถมีเอกสารคดีของนายความคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและโทรศัพท์มือถือของนักศึกษาห้าเครื่อง

เวลา 12.45 น. ศิริกาญจน์ เจริญศิริ ได้ไปที่สถานีตำรวจเพื่อแจ้งความร้องทุกข์ในกรณีการยึดรถของเธอ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิเสธการรับแจ้งความ ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทีมได้ค้นรถของเธอโดยไม่มีหมายค้น และโทรศัพท์มือถือของนักศึกษาจำนวนห้าเครื่องถูกยึดไว้เป็นหลักฐาน

เวลา 18.00 น. ศิริกาญจน์ เจริญศิริ พยายามแจ้งความที่สถานีตำรวจอีกครั้งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ พนักงานสอบสวนอาวุโสบอกเธอว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการค้นและแนะนำว่าหากเธอแจ้งความ เรื่องจะไม่จบแค่นั้น และเจ้าหน้าที่ตำรวจจะพิจารณาตอบโต้กลับในรูปแบบของการดำเนินคดีกับเธอ อย่างไรก็ตาม ในที่สุดเจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งความในเวลา 23.00น.

วันที่ 28 มิถุนายน 2558 เจ้าหน้าที่ตำรวจอาวุโสได้กล่าวต่อสื่อว่าทางตำรวจได้เจอ “หลักฐานสำคัญ” ในรถของ ศิริกาญจน์ เจริญศิริ และกำลังพิจารณาว่าจะตั้งข้อหาต่อเธอหรือไม่

วันที่ 29 มิถุนายน 2558 ตำรวจได้เดินทางไปที่บ้านครอบครัวของ ศิริกาญจน์ เจริญศิริ และสอบถามพ่อแม่ของเธอให้ชี้ระบุตัวเธอในรูปและถามคำถามเกี่ยวกับประวัติของเธอ

กติการะหว่างประเทศทางสิทธิทางพลเมืองและการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี รับรองสิทธิการชุมนุมโดยสงบ สิทธิในเสรีภาพการแสดงออก การห้ามการจับกุมหรือการควบคุมตัวตามอำเภอใจ สิทธิในการพิจารณาคดีต่อสาธารณะที่เป็นธรรมโดยตุลาการที่เป็นกลาง เป็นอิสระและมีความสามารถ ซึ่งตั้งโดยกฎหมาย (โดยรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงทนายความโดยทันที และการตัดเขตอำนาจศาลทหารในการดำเนินคดีต่อพลเรือนในสถานการณ์เช่นนี้) และการห้ามการแทรกแซงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้านและการสื่อสาร (โดยรวมถึงการค้นและยึดตามอำเภอใจ)

ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยนักต่อสู้ปกป้องสิทธิ ยืนยันสิทธิของทุกคนในการต่อต้านอย่างสงบ ต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาดังกล่าวห้ามการแก้แค้น การขู่ หรือการคุกคามอื่นๆ ต่อบุคคล ซึ่งกระทำอย่างสงบเพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเป็นการกระทำในหรือเหนือหน้าที่ตามวิชาชีพ ปฏิญญาดังกล่าวปกป้องสิทธิของบุคคลในการแจ้งความสำหรับการละเมิดสิทธิ หลักการพื้นฐานของสหประชาชาติสำหรับบทบาททนายความกล่าวว่ารัฐบาลต้องทำให้แน่ใจว่าทนายความสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ตามวิชาชีพทั้งหมด โดยปราศจากการข่มขู่ อุปสรรค การคุกคามและการแทรกแซงที่ไม่เหมาะสม

อนึ่ง ศิริกาญจน์ เจริญศิริ เคยทำงานในตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมายของไอซีเจ